

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

О. Месевря, С. Січкарь

Програма
курсу за вибором
*«Письменники–лауреати Шевченківської
премії – золотий фонд української літератури»*
(11 клас)

Черкаси
ЧОПОПП
2013

*Схвалено Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України
для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
(лист № 1.4/18 – Г – 484 від 29.06.2011р.)*

Автори:

- О. Месевря** – завідувач лабораторії гуманітарних дисциплін Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників;
- С. Січкач** – методист лабораторії гуманітарних дисциплін Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників

Рецензенти:

- В. Поліщук** – завідувач кафедри української літератури і компаративістики, Навчально-наукового інституту української філології та соціальних комунікацій Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, професор, доктор філологічних наук, член Національної спілки письменників України.
- В. Пахаренко** – професор кафедри української літератури і компаративістики Навчально-наукового інституту української філології та соціальних комунікацій Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, кандидат філологічних наук, член Національної спілки письменників України.
- С. Лис** – учитель української мови і літератури, учитель-методист Черкаської спеціалізованої школи I-III ступенів № 20 Черкаської міської ради.

Навчальна програма складена з урахуванням вимог Державного стандарту загальної середньої освіти та відповідно до державної програми з літератури (Українська література. 5-12 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (автори Р.В. Мовчан, Н.В. Левчик, О.А. Камінчук, М.П. Бондар, О.Б. Поліщук, М.М. Сулима, Л.П. Шабельникова, В.М. Садівська. Керівник проекту М.Г. Жулинський. За загальною редакцією Р.В. Мовчан. – К., Ірпінь: Перун, 2005 – 201с.) з урахуванням вимог Державного стандарту загальної середньої освіти.

Пояснювальна записка

Українська література в загальному світовому контексті свідчить про високу духовну та цивілізаційну розвиненість українського народу. Вона є невід'ємною складовою його національної культури, потужним зарядом духовної енергії. Передає загальнолюдські і національні цінності від покоління до покоління, культивує їх у людських душах, формує, збагачує духовний світ дитини, впливає на її свідомість і підсвідомість, спрямовує морально-етичний потенціал, розвиває інтелект, творчі здібності, естетичний смак.

Метою викладання курсу «Лауреати Національної премії України імені Тараса Шевченка – золотий фонд української літератури» є належне ознайомлення учнів зі своєю складовою літературного процесу – сучасним українським письменством від 60-х років ХХ ст. до сьогодення, а також виховання високої читацької і загальної культури.

Для досягнення цієї мети потрібно розв'язати такі завдання:

- * формувати в учнів уявлення про художню літературу як важливу складову частину системи мистецтв і духовної культури українців;
- * виховувати повагу до духовних скарбів українського народу;
- * виховувати здатність формувати й активно відстоювати власну точку зору, прагнення мати свій погляд на світ;
- * відпрацьовувати з учнями вміння й навички аналізу та інтерпретації художнього тексту, здатність сприймати його з урахуванням задуму і стилю автора;
- * навчати школярів визначати національну своєрідність і загальнолюдську значущість творів української літератури, зокрема в зіставленні з творами світової літератури та інших видів мистецтва;
- * розвивати мислення школярів (абстрактне, логічне, образне, асоціативне);
- * формувати в учнів бажання читати літературні твори, здатність насолоджуватися мистецтвом слова;
- * відпрацьовувати навички розрізнення явищ елітарної та масової культури, прищеплювати школярам вишуканий естетичний смак;
- * сприяти всебічному розвитку, духовному збагаченню, активному становленню й самореалізації особистості в сучасному світі.

Програму побудовано відповідно до вимог Державного стандарту. Навчальний матеріал розподілено за такими рубриками:

- * кількість годин, відведених на вивчення розділу (теми);
- * зміст навчального матеріалу (конкретне змістове наповнення розділу (теми));
- * державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів;
- * додатки (мистецький контекст, міжпредметні зв'язки).

Учні мають розуміти конкретно-історичні умови розвитку сучасного письменства; знати, хто творить українську літературу сьогодні, які мистецькі напрями репрезентують сучасні літератори; знати специфіку змісту і форми творів; уміти аналізувати явища окресленого періоду, відрізняти поезику шістдесятників, сімдесятників, вісімдесятників, дев'яностівців; розуміти, що

премія іноді присуджувалася з кон'юнктурних причин чи заслуг, іноді була заідеологізованою, але в своїй основі серед лауреатів бачимо золотий фонд нашої літератури – гордість України.

Факультативний курс «Лауреати Національної премії України імені Тараса Шевченка – золотий фонд української літератури» має доповнити основний курс вітчизняної літератури, не дублюючи його. Наприклад, якщо в основному курсі вивчається роман у віршах Л. Костенко «Маруся Чурай», то у спецкурсі – поезія збірки «Неповторність»; роман В. Барки «Тигрлови» – в основному курсі, а в спецкурсі – «Сад Гетсиманський» і т.д.

Таким чином учні матимуть можливість глибше і ширше ознайомитися з доробком не лише письменників-класиків, а й сучасних авторів, творчості яких приділяється недостатньо уваги і яка особливо цікавить старшокласників.

Програма факультативного курсу розрахована на 35 годин (1 год. на тиждень). Запропонована кількість часу на вивчення теми є орієнтовною. Учитель може її змінювати (в загальних межах 35 годин).

Після кожної теми для вчителя пропонується список рекомендованої літератури. Це додаткова інформація про відповідний літературно-критичний матеріал для підготовки до уроку.

Програма дає широкий простір для самостійного сприйняття і осмислення літератури як явища мистецтва, спрямована на творчу співпрацю – діалог учителя, учня з художнім твором.

11 клас

35 год. (1 год. на тиждень)

Із них 1 год. – вступ, 31 год. – текстуальне вивчення творів, 1 год. – підсумок,
2 год. – тематичне оцінювання

Дата проведення уроку	К-ть. год.	Зміст навчального матеріалу	Держані вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
ВСТУП (1 год.)				
	1	Національна премія України імені Тараса Шевченка – найвища відзнака за твори літератури та мистецтва в незалежній Україні. З історії заснування премії. Перші лауреати Шевченківської премії. Критерії, за якими присуджувалась премія. Найкращі здобутки митців-лауреатів. Їхній внесок в історію вітчизняної культури – золотий фонд нашої літератури, гордість України.	Знати, що найвища премія українським митцям, Державна премія Української РСР імені Тараса Шевченка, заснована з метою увічнення пам'яті Великого Кобзаря і сприяння подальшому розвитку української літератури, як республіканська Шевченківська. Розуміти, що вона присуджувалась за високоідейні і високохудожні твори літератури. Виховання гордості за українську літературу та шанобливого ставлення до людей творчих професій.	Україна в другій половині ХХ століття – першому десятиріччі ХХІ століття (історія України).
ПОЕЗІЯ (14 год.)				
	1	Микола Бажан. «Політ крізь бурю». Найголовніше про митця. Майстер інтелектуальної, «карбованої» поезії.	Мати уявлення про літературу воєнного періоду. Знати зміст ліро-епічної поеми «Політ крізь бурю», уміти коментувати її сюжет, переказувати найнапруженіші моменти. Розвивати вміння	<u>Література:</u> В.Лавриненков. «Його позивний – «Сокол-1». <u>Історія:</u> Відомості про Велику Вітчизняну війну.

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>«Політ крізь бурю» – ліро-епічна поема. Напруга думки, звиклої до стрімкого драматичного розвитку. Драматизм поеми.</p> <p>Теорія літератури: ліро-епічна поема (повторення).</p>	<p>аналізувати художні особливості твору. Характеризувати образи героїв, психологічну мотивацію автором їхніх вчинків і дій.</p>	<p><u>Малярство:</u> С. Давидов. «Льотчик – випробувач, ветеран Великої Вітчизняної війни»</p>
	1	<p>Ліна Костенко. «Неповторність». Доля письменниці. Короткий огляд творчості. Громадянська одухотвореність, глибокий ліризм, висока художня культура, багата образність, глибинність думок у поезіях збірки «Неповторність».</p>	<p>Знати про життя і творчість Ліни Костенко. Вміти схарактеризувати неповторний світ збірки «Неповторність». Закріплювати навички аналізу ліричного твору, його образної системи, провідних мотивів, художніх засобів.</p>	<p><u>Музика:</u> П. Чайковський. «Пори року», Л.В. Бетховен. «Місячна соната».</p>
	1	<p>Борис Олійник. «Сива ластівка», «У дзеркалі слова», «Дума про місто». Мотив синівської вірності, кривого обов'язку перед отчою землею, перед близькими, перед самим народом.</p>	<p>Знати про життя і твори Бориса Олійника. Вміти схарактеризувати його у порівнянні з іншими поетами. Закріплювати навички аналізу художнього твору, його образної системи, провідних мотивів, художніх засобів. Дискутувати про</p>	<p><u>Малярство:</u> С. Бондаренко. «Мати», «Гуцульське подружжя»; К. Піскорський. «Цивілізація, Місто»; В. Петров. «Ластівка»</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>Дивовижно розмаїтий, багатовимірний, щедрий, невичерпний у почуттях світ поета. Багатство жанрового арсеналу: балади і поеми, ліричні мініатюри і пісні, народні притчі й мандрівні сюжети. Рідкісний і неповторний талант повної влади над словом. Непохитність у найголовнішому – в праві на правду.</p> <p>Теорія літератури: поглиблення поняття про ліричні жанри (пісня).</p>	<p>Виховання патріотичних почуттів. Плекання прагнення стати особистістю. патріотичні, громадянські мотиви, порушені у творах. Вивчити напам'ять: одну з поезій (на вибір).</p> <p>Формування власної думки про порушені у творах проблеми, мотиви. Вироблення життєвої позиції. Розвиток уміння її відстоювати. Шліфування навичок аргументованого, толерантного ведення дискусії.</p> <p>Виховання патріотичних почуттів. Плекання прагнення стати особистістю.</p>	
	1	<p>Василь Стус. <i>«Дорога болю».</i> Трагічна доля і незвичайна поезія В. Стуса. Борець за зневажені людські права, за поганьблену національну гідність. Етапи творчості: дотюремний, тюремний, прощальний. Тернистий шлях</p>	<p>Знати трагічну долю поета, розповісти про неї. Вміти схарактеризувати його творчість, визначати провідні мотиви, проблемно-тематичні лінії поезії. Шліфувати навички порівняльного аналізу творів В. Стуса і Т. Шевченка. Самостійно аналізувати вірші поета, висловити власні роздуми з приводу порушених у них проблем.</p> <p>Виховання національної</p>	<p><u>Кіно:</u> Уривок із фільму «Повернення Василя Стуса». Аудіозаписи поезії В. Стуса у виконанні автора.</p> <p><u>Література:</u> Твори Т. Шевченка, В. Стуса, Є. Маланюка.</p> <p><u>Малярство:</u></p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		книги «Дорога болю» до читача. Тематика творів: філософські роздуми над тим, як живе і мусить жити людина; негасима любов до України; протест проти переслідувань, утисків усього українського. Схожість долі В. Стуса з Шевченковою.	свідомості.	М. Бідняк. «Дорога на Голгофу», «Україна, Бог і Батьківщина».
	1	<p>Михайло Слабошпицький. «Поет із пекла». (Тодось Осьмачка) Життєпис поета. Введення творчого доробку Т.Осьмачки в духовне і суспільне життя українського народу. Уміння переконати молодого читача, що творчість Т. Осьмачки необхідна кожному, щоб на його творах виростати чесним, відважним, патріотично заангажованим, щоб через його твори осмислити наше трагічне недавнє минуле, донести, що</p>	<p>Мати уявлення про творчість М. Слабошпицького. Знати зміст роману-біографії «Поет із пекла». Вміти пояснити власне розуміння життєвої трагедії митця, сформувані власне ставлення до таких особистостей, як Т. Осьмачка. Усвідомлення неунікного драматизму людського життя. Виховання шанобливого ставлення до творчості письменника як до великого надбання українського народу.</p>	<p><u>Малярство:</u> Ієронім Босх. «Пекло музичних інструментів».</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>мистецьке надбання його має не лише національне, а й загальнолюдське значення.</p> <p>Теорія літератури: біографічний роман (повторення).</p>		
	1	<p>Дмитро Іванов. «Село в тернову вінку». Творча біографія митця. Майстер балади. «Перший і, можливо, останній справжній поет села». Глибина, щирість і правдивість почуттів. Мотиви поетичних творів: любов, перше кохання; людина і вічність; світ природи і філософія життя; сенс життя людини взагалі і власного зокрема. Наповнення творів реаліями сільського буття, конкретність і правдивість його відтворення. Оповідні балади, що ведуть читача у світ повоєнного дитинства, біль за сучасне і майбутнє України («Балада</p>	<p>Розповідати про Д. Іванова. Аналізувати стильові особливості поезій, визначати і вміти прокоментувати їхні основні мотиви. Дискутувати про патріотичні, громадянські мотиви, порушені у творах.</p> <p>Знати основні ознаки жанру балади, вміти порівняти її класичний взірць із баладою Дмитра Іванова.</p> <p>Вивчити напам'ять: одну з поезій (на вибір). Усвідомлення філософських категорій доброти, широти світогляду і світосприйняття, моральних переваг творчої, душевно щедрої людини.</p>	<p><u>Література:</u> Балади О.Влизька, Л.Первомайського І. Драча «Балада про соняшник», «Балада про вузлики», «Крила».</p> <p><u>Малярство:</u> В. Орловський. «Жнива»; В. Кричевський. «Річка Псьол»; В. Сингаївський. «Обжинки»; М. Пимоненко. «Сінокіс», «Жнива в Україні».</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>мого народження», «Балада про безсмертник», «Мамина балада», «Балада про розстріляний вітряк»).</p> <p>Теорія літератури: балада (повторення).</p>		
	1	<p>Петро Скунць. «Спитай себе». Огляд життєвого і творчого шляху. Світоглядна еволюція. Животворні сподівання національної ідеї («Полюси землі», «Погляд», «Всесвіт, гори і я»). Дух соборності, зв'язок між Великою Україною і Карпатською Руссю («Місце народження»). Готовність до боротьби за правду («Триптих висоти»). «Спитай себе». Нові грані таланту. Відображення динамічних рухів у суспільстві («Перепочинок у перезміну»), переосмислення минулого, критика</p>	<p>Уміти схарактеризувати життя і творчість П. Скунця в порівнянні з іншими поетами. Мати уявлення про поетичний доробок митця. Закріплювати навички аналізу ліричного твору, його образної системи, провідних мотивів, художніх засобів. Аналізувати стильові особливості поезій, визначати і вміти прокоментувати їхні основні мотиви. Дискутувати про патріотичні, громадянські мотиви, порушені у творах.</p> <p>Формування власної думки про порушені у творах мотиви, проблеми. Вироблення життєвої позиції.</p> <p><u>Вивчити напам'ять:</u> одну з поезій (на вибір).</p>	<p><u>Малярство:</u> А. Чернов. «Дума про Україну»; В. Попович. «Гірська квітка»; М. Бідняк. «Україночка», «Буковинські барви».</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		денаціоналізації («Два експромти зі свята рідної мови»), роздуми поета про сенс життя («Щастя»).		
	1	<p>Анатолій Кичинський. «Пролітаючи над листопадом», «Танець вогню». Поет європейського рівня. Поетичне чаклунство: уміння словом долати межі, що відокремлюють людину від землі, трави, дерев, іншої людини, здатність розчинитися в природі, проникнути скрізь, відчувати справжню сутність речей і себе самого. Прагнення гармонії людини й природи. Музичність, звукова виразність поезії. Майстерність у творенні образів, відтворення настрою і почуття.</p>	<p>Знати про життєвий і творчий шлях А. Кичинського: з'ясувати його внесок у розвиток літератури та мистецтва. Уміти аналізувати поетичні твори із збірок «Пролітаючи над листопадом», «Танець вогню». Розуміти ідейно-художню цінність та символічний зміст поезій, образи.</p> <p>Розвиток та удосконалення усного мовлення, аналітичного й асоціативного мислення, дослідницьких здібностей.</p> <p>Виховання любові до рідного краю та поетичного слова, до творчості А. Кичинського.</p>	<p><u>Малярство:</u> Леся Майданець. «Українське сонце»; Наталія Гронська. «Натхнення»; О. Куїнджі. «Вечір в Україні»; Т. Пепа. «Зозуля на камені».</p>
		<p>Василь Голобородько. «Ікар на метеликових крилах», «Калина об Різді».</p>	<p>Знати творчу біографію В. Голобородька. Мати уявлення про його основні твори. Розповісти про поета, його непросту долю. Проаналізувати вірші, виділити основні</p>	<p><u>Література:</u> Історичні думи, історичні пісні (образи славного Сагайдачного, згадки про</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>«Ікар на метеликових крилах» – занурення в образний світ народних вірувань, народної філософії та моралі. Звучання у верлібрі ритму старовинної думи. Історичні мотиви в рядках поезій.</p> <p>«Калина об Різдві». Пошук відповіді на пекучі проблеми сьогодення («Чому ми такі стали сьогодні?»). Гірка і печальна історія голодомору 33 року, страхітлива доля українського письменства («Побачення з Косинкою», «По слідах», «Телесик»). Денаціоналізація українців, яка прирівнюється до самогубства («Самовбивці»). Дисидентська, тюремна тема, алюзії на постаті В. Стуса, І. Світличного, А. Горської («Калина об Різдві») Теорія літератури: верлібр, алюзія.</p>	<p>мотиви, настрої, визначити в них роль метафори та інших художніх засобів. Уміти порівнювати твори В. Голобородька з творами Б.-І. Антонича, В.Стуса, М. Воробйова, визначити спільне і відмінне. Обміркувати і висловити власні судження з приводу внутрішньої еміграції поета.</p>	<p>Берестечко), антологія світової поезії «Від Рабіндраната Тагора до Василя Голобородька». Л. Костенко. «Записки українського самашедшого». Поезія П.Тичини, В. Стуса, Р.М. Рільке, Т. Еліота, Г. Лорки, Б. Пастернака.</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
	1	<p>Ігор Калинець. «Тринадцять алогій», «Невольнича муза», «Пробуджена муза».</p> <p>Ігор Калинець – унікальне явище української поезії другої половини ХХ століття. Самобутність творчості, висока мистецька неповторність, вишуканість поетичного слова, новаторство, оригінальність стилю.</p> <p>«Пробуджена муза» – поезії, створені під час ув'язнення та заслання. Естетика бароко.</p> <p>«Тринадцять алогій».</p> <p>Символьний аспект уявного світу. Перетин авторських текстів із полем смислів довкола знаків. Духовні пошуки ліричного героя. Утвердження любові як єдиного шляху пізнання Всесвіту та свого місця в ньому.</p>	<p>Знати нелегку долю поета, розповісти про неї. Повторити відомості про епоху бароко і його культуру. Вміти визначати тему, провідні мотиви, ідеї, проаналізувати образи-символи. Самостійно аналізувати вірші поета, висловити власні роздуми з приводу порушених у них проблем.</p> <p>Виховання рис стоїцизму, активної позиції. Усвідомлення понять честі, людської гідності, незламності українського духу на прикладі життя І. Калинця.</p> <p>Розвивати мислення, уміння бачити й коментувати прихований зміст символів, знаків.</p>	<p><u>Малярство:</u> Олександр Калинець. «Радісний крик самотньої й вільної птахи в сутінках між світами»; Д. Чернов. «Алегорія часу»; Д. Стецько. «Чумацький шлях»; С.Васильківський. «Чумацький Ромоданівський шлях».</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		Теорія літератури: бароко, необароко символ (повторення).		
	1	Тарас Мельничук. «Князь роси». Життя і творчість, світоглядні переконання. Багатогранність діяльності, «некнязівська доля». Символічність назви збірки. Художні особливості поезії Т. Мельничука. Майстерність у відтворенні настрою і почуття. Образ роси.	Знати основні події життєвого і творчого шляху поета, розповісти про «некнязівську долю». Розвивати навички виразно і усвідомлено читати, аналізувати поезії, їхні провідні мотиви і настрої, визначати основні ознаки індивідуального почерку. Вміти пояснити смислову і настроєву значущість художньої деталі, образу. Висловити власні думки з приводу поетичної майстерності, філософічності віршів Т.Мельничука. Виховання любові до України, шанобливого ставлення до людей творчих професій.	<u>Малярство:</u> М. Левицький. «... А тишу цю, якщо і хтось порушить, то тільки сплеск в'юнкого сонця». Б. Ткачик. «Поранений колодязь». В. Орловський. «Затишшя». М. Приймаченко. «Калиновий гай»
	1	Микола Воробйов. «Слуга півоній». Феномен поезії М. Воробйова та її місце в світовій літературі. Національні корені творчості, зокрема шевченківські. Уміння через слово бачити фарбу і	Знати основні відомості про поета. Вміти схарактеризувати його творчість. Розуміти складний і трагічний, незбагненний, кольорово-музичний, глибоко – філософський світ поета. Вміти визначати провідні мотиви лірики, самостійно аналізувати вірші, висловити власні	<u>Література:</u> Поезія Гійома, Аполлінера, Богдана Рубчака, Б.Бойчука, Віри Вовк, Е.Андієвської, Василя Голобородька, Віктора Кордуна.

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>навпаки. Асоціативно-образне, метафоричне письмо. Присутність ефекту недомовленості, множинності прочитань, тлумачень. Відкриття присутності Бога. Філософічність поезії. Сполучуваність внутрішнього світу людини і Всесвіту – визначальна риса поезики. Воробйовський сюрреалізм. Природність та відкритість – визначальні властивості художнього світу поета.</p> <p>Теорія літератури: сюрреалізм, герметична поезія, поезія-медитація.</p>	<p>роздуми з приводу порушених у них проблем.</p> <p>Усвідомлення, що мистецтво – це краса, яка приносить митцеві вибухову радість творення та змушує людину повертати до справжнього життя.</p>	
	1	<p>Василь Герасим'юк. «<i>Поет у повітрі</i>». Заглибленість у гуцульську мітопоетику. Динамізм основного</p>	<p>Виразно і вдумливо читати вірші, вміти схарактеризувати їхній ідейно-образний зміст, пояснити алегоричність поетичного образу. Вміти висловлювати власні</p>	<p><u>Малярство:</u> О. Клименко. «Радісний крик самотньої і вільної птахи в сутінках між світами»;</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>сюжету книги-сонати. Постмодерна поетика. Генетична запрограмованість на трагічне світобачення. «Аристократ метафори». Майстерність символотворення. Створення нового міфопростору, правила свого перебування в ньому. Суб'єктивність оповіді, зречення культурних догматів та стереотипів. Переплення язичницького світогляду з християнським. Апокаліптичність світогляду. Сприйняття сучасності через невидиме минуле. Філософічні роздуми про повноцінне буття людини, її духовне наповнення.</p> <p>Теорія літератури: книга-соната</p>	<p>думки з приводу прочитаних поезій. Формування естетичного смаку, вміння відчувати і бачити красу художнього світу. Формування самостверджуючої життєвої позиції.</p>	<p>В. Замирайло. «Ангел з кадилом».</p>
	1	<p>Василь Слпчук. «Навпроти течії трави».</p>	<p>Знати непросту долю поета, розповісти про неї.</p>	<p><u>Малярство:</u> М. Гуйда. «Сон».</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>Правда про війну в Афганістані. Джелалабадська бригада смертників. Стан ліричного героя під час війни. Болюче усвідомлення того, що радянські війська – окупаційні. Усвідомлення ліричним героєм себе онуком свого діда – борця за волю України, свого народу, хоча до діда він ще не доростає. Розуміння своєї чужинності на афганській землі, своєї гріховності, неспокутності вини перед цим народом. Зболений емоційний простір ліричного героя після війни, прозріння й усвідомлення свого місця на землі, відповідальності за майбутнє.</p>	<p>Вміти схарактеризувати його творчість. Шліфувати навички аналізу поетичного твору. Пояснити власне розуміння образів-символів поезій. Розуміти умовність, метафоричність художнього втілення головних ідей, вміти пояснювати це на прикладах із творів.</p> <p>Усвідомлення моральних, психологічних аспектів самоствердження людини.</p>	<p>Плакати, наприклад до 20-річчя від дня виведення Радянських військ із Афганістану. <u>Література:</u> А. Стовба. «Мама, я вернусь» <u>Пісні:</u> «Тиха-тиха», гуртів «Тартак» і «Гуляйгород»</p>
Публіцистика (1 год.)				
	1	<p>Микола Жулинський. «Із забуття – в безсмертя». Перша спроба повернути історії тих, чиї імена були</p>	<p>Знати основне про літературознавця, критика. Розуміти специфіку книги (водночас і літературознавче дослідження, і хрестоматія).</p>	

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>заборонені й викрадені з літератури. Відтворення (на прикладах життя і смерті) історичної правди, долі всього українського народу, втягнутого у лиховісні смерчі суспільного поступу, без чого не зрозуміти ні сучасності, ні художнього процесу.</p> <p>Теорія літератури: художній життєпис.</p>	<p>Вміти працювати з літературно-критичними статтями про письменників та літературу (складати тези, конспекти).</p> <p>Уміння робити узагальнюючі висновки на основі зібраної інформації.</p>	
Драматургія (1 год.)				
	1	<p>Олексій Коломієць. «Голубі олені», «Кравцов».</p> <p>Найголовніше про митця. Лірико-драматична діалогія «Голубі олені» та «Кравцов». Художнє осмислення автором проблеми краси вірності у творі в образах Оленки і Кравцова. Романтичний та</p>	<p>Знати і вміти розповісти творчу біографію драматурга. Знати і розуміти зміст п'єс «Голубі олені» та «Кравцов». Аналізувати сюжет, визначати і коментувати проблеми, порушені у творах, характеризувати образи дійових осіб. Розуміти, що кохання і вірність є найвищими моральними цінностями.</p> <p>Виховання кращих моральних людських якостей, духовності.</p> <p>Ствердження цілісності</p>	<p><u>Література:</u> М. Стельмах. «Дума про тебе»; Г. Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».</p> <p><u>Малярство:</u> В. Максимович. «Поцілунок». І. Марчук. «Пробудження»</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		ліричний характер зображення героїв. Майстерність діалогів та мовної характеристики персонажів у п'єсі. Особливості письма О. Коломійця, його місце в розвитку української драматургії. Теорія літератури: драматична діалогія.	людської особистості, безмір душевного багатства людини, де кохання – тільки одна з форм вияву духовного єства.	
Проза (15 год.)				
	1	Олесь Гончар. «Людина і зброя». Зображення безмежної відданості українського народу Батьківщині, мужності, героїзму звичайних людей, їхнє прагнення будь-що захистити рідну землю, мирну творчу працю. Заклик зберегти у душах людяність, доброту, милосердя, незважаючи на смерть і каліцтва, втрати і гіркоту поразок.	Мати уявлення про романний доробок митця. Вміти проаналізувати епічний твір, виділяти провідні ідеї, образи. Визначати ідейну спрямованість твору, аналізувати події того часу, вчинки героїв, порівнювати їх. Уміти робити висновки, характеризувати образи роману, спираючись на текст. Виховання любові до Батьківщини, вірності слову й обов'язку, людяності, милосердя, прагнення розуміти іншого, допомагати йому.	Література: О. Довженко. «Україна у вогні», «Повість полум'яних літ». Малярство: С. Герасимов. «Мати партизана». І. Євстигнєєв. «Під Сталінградом».

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>Засудження війни як протиприродного явища, боягузства, бездарності, бездушності деяких командирів. Новаторство роману. Прекрасне і потворне в творі. Образи твору. Мужність і героїзм студбатівців на фронті. Мова твору.</p> <p>Теорія літератури: автобіографічний роман (повторення).</p>		
	1	<p>Павло Загребельний «Первоміст».</p> <p>Художнє заглиблення в історію. Зображення непересічних, зі складною долею історичних осіб, яких автор подає у власному трактуванні, переглядаючи оцінки літописців та істориків, образи з легенд і міфів. Особливості індивідуального</p>	<p>Мати уявлення про митця і його спадщину. Знати зміст роману. Характеризувати особливості композиції, вміти відділити історичну достовірність і художній вимисел. Шліфувати навички аналізу образів, визначати ідейний зміст твору. Вміти обґрунтовувати власну думку</p>	<p><u>Малярство:</u> Галина Севрук. Панно «Київська Русь»</p> <p><u>Література:</u> З. Тулуб. «Людолови»,</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>стилю прозаїка (документальна основа, розгалуженість композиції, поліфонічність сюжетних ліній, авторський голос в оповіді).</p> <p>Теорія літератури: історична правда і художній вимисел (повторення).</p>	<p>прикладми з художнього тексту.</p> <p>Формування інтересу до національної історичної романістики.</p>	<p>С. Скляренко. «Святослав», «Володимир»; І. Білик. «Меч Арея»; Р. Іваничук. «Мальви», «Черлені щити», «Манускрипт з вулиці Руської».</p>
		<p>Григорій Тютюнник. «Вир». Зображення реалістичної картини життя українського села напередодні та під час Другої світової війни. Колоритні й національно виразні людські характери у творі: Тимко Вихор, Гамалія, Дорош, Гнат Рева, Орися. Поєднання реалістичних і романтичних засобів зображення. Символічний зміст назви роману. Його висока художня майстерність.</p>	<p>Мати уявлення про творчу спадщину митця. Знати зміст роману, вміти коментувати його сюжет, переказувати найнапруженіші моменти. Розвивати вміння аналізувати художні особливості твору, звертаючи увагу на пейзаж, образи-символи, роль метафори. Характеризувати образи головних героїв, мотивацію автором їхніх дій і вчинків. Висловлювати власні міркування про ідейно-художні особливості індивідуального почерку митця.</p>	<p>Події Другої світової війни на території України (історія України). <u>Література:</u> Відображення Другої світової війни у творчості О. Довженка, О. Гончара, Гр. Тютюнника. Твори Г. Белля, А. Камю, О. Твардовського.</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
	1	<p>Василь Симоненко. «Дід умер», «Вино з троянд», «Кукурікали півні на рушниках», «Весілля Опанаса Крокви».</p> <p>Духовні джерела: доля простих людей, їхні болі і радощі, перемоги і поразки; філософська мудрість життя; найпотаємніше, що возвеличує людину, підносить її до висот, облагороджує – кохання.</p> <p>«Дід умер» – велика любов малого хлоп'яти до старечої мудрості, дитяча відданість щирій любові дорослої людини і страх втрати.</p> <p>«Вино з троянд» – зав'язь кохання. Він і вона – одвічна таїна.</p> <p>«Кукурікали півні на рушниках» – глибокий психологізм у змалюванні найпотаємніших почуттів. Уміння відстояти свою честь і гідність.</p>	<p>Знати прозову спадщину В. Симоненка, вміти розповідати про неї, визначати основні мотиви новел, розкривати проблематику; розвивати вміння виразного читання, критичне мислення. Формування високих моральних якостей. Дискутувати про моральні, патріотичні мотиви, порушені у творах.</p> <p>Вироблення життєвої позиції. Розвиток уміння її відстоювати. Шліфування навичок аргументованого, толерантного ведення дискусії.</p>	<p><u>Малярство:</u> Картини К. Білокур. С.Світославський. «Куточок квітучого саду». В. Лопата. «Реквієм».</p> <p><u>Література:</u> О. Довженко. «Мати».</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>«Весілля Опанаса Крокви» – возвеличення всесильної, жертвовної любові, духовної величі простої людини.</p>		
		<p>Василь Захарченко. «Прибутні люди». Художнє осмислення голоду 1946-1947рр. Допомога з боку Галичини прибутним голодним людям з Центральної і Східної України. Максимальне наближення художнього тексту до трагічних обставин дійсності. Відтворення художніми засобами гуманістичних тенденцій у поведінці людини навіть за надзвичайно трагічних, екстремальних обставин. Зображення високої моралі звичайної людини з усіма морально-етичними</p>	<p>Уміти робити ідейно-художній аналіз літературного твору і давати йому власну оцінку. Визначати особливості стилю письменника, його місце в історії українського письменства та в історії світової літератури. Вчитися характеризувати українську ментальність. Виділяти трагічне й оптимістичне в творі. Пояснювати образи-символи. Висловлювати власні враження від прочитаного, робити власні висновки. Усвідомлення всеперемагаючого оптимізму українців, уміння зберегти людську гідність, честь, високу духовність за будь-яких обставин.</p>	<p><u>Література:</u> К. Гаман. «Голод», В. Барка. «Жовтий князь», У. Самчук. «Марія». <u>Малярство:</u> В. Касіян. Плакати «Допоможіть голодуючим!», «Пієта», «Голгофа (Розп'яття)»; М. Бідняк. «Совіцька влада на Україні» (голодомор).</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>програмами дій і вчинків, сформованими впродовж століть християнськими засадами любові до Всевишнього, до ближнього як самого себе, доброчестя, справедливості, милосердя. Зображення трагічного через комічне. Образи-символи, образи-порівняння. Афористичність мови персонажів. Теорія літератури: трагічне, комічне</p>		
		<p>Іван Багряний. «Сад Гетсиманський». Реальний життєвий матеріал роману. Головний конфлікт протистояння двох взаємовиключаючих сил. Проблема боротьби добра і зла в тоталітарному суспільстві, боротьба за людське в людині.</p>	<p>Знати основне про письменника. Самостійно прочитати роман, знати його зміст. Характеризувати особливості його композиції, вміти відділити історичну достовірність і художній вимисел. Розвивати навички аналізу проблематики твору, уміння</p>	<p><u>Література:</u> М. Хвильовий. «Я (Романтика)». Біблія. О. Солженіцин. «Архіпелаг ГУЛАГ».</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>Образ Андрія Чумаченка. Інші образи твору. Віра Андрія у братів як в основу роду, який складає велике ціле – народ.</p> <p>Символічний образ країни зла, країни – тюрми, в якій всі мешканці без винятку перебувають на конвеєрі або обслуговують його. Біблійні образи.</p> <p>Сприйняття роману як школи духовного гарту, школи усвідомлення не лише трагізму нашої долі, а й незламності духу, мудрості і впертості, впевненості, на засадах яких необхідно утверджувати багату і незалежну Українську державу.</p> <p>Теорія літератури: авантюрний пригодницький роман.</p>	<p>висловлювати власні думки щодо прочитаного, робити висновки, формувати почуття людської гідності, справедливості, порядності.</p> <p>Усвідомлення гуманістичної спрямованості роману, злочинної суті тоталітарного режиму.</p>	<p><u>Малярство:</u> Л. Лосенко. «Каїн»; В. Касіян. «Голгофа (Розп'яття)»</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
	1	<p>Григір Тютюнник. <i>Твори у двох томах.</i> Коротко про письменника і його доробок оповідання «Холодна м'ята», «Деревій», «Кленовий пагін», «Крайнебо», «Прослідок», «Ходи, біда, стороною». Особливості творчої манери письменника. Проблематика. Світоглядні позиції автора. Ідея людяності і добра. Образи оповідань – носії українського національного характеру. Причини деформації українського національного характеру. Роль природи у відтворенні духовного світу людини. Символіка кольору. Роль художньої деталі в розкритті характеру, ідеї.</p>	<p>Розуміти особливість творчості Г. Тютюнника, осягнути специфічність його творчої манери, дослідити проблематику. Учитися з'ясовувати світоглядні позиції автора за його творчістю. Висловлювати власні роздуми про поведінку героїв і проблеми, порушені у творах.</p> <p>Розвиток образного мислення і творчих здібностей, навичок дослідницької роботи.</p> <p>Плекання здатності черпати наснагу в рідної природи, мистецтві, рідному слові.</p> <p>Формування особистісних ціннісних орієнтирів.</p>	<p><u>Музика:</u> В. Моцарт. «Ближче до мрії».</p> <p><u>Література:</u> Твори Григора Тютюнника, вивчені в попередніх класах («Дивак», «Климко»).</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
	1	<p>Василь Шкляр. «Чорний Ворон». Коротко про письменника. Відтворення однієї із найбільш замовчуваних сторінок нашої історії – боротьби українських повстанців проти окупаційної влади у 1920-х роках. Відчайдушний опір російським окупантам повстанців Холодного Яру. Історична правда і художній домисел. Образ Чорного Ворона, отамана Веремії, Гризла, Вовкулака. Жіночі образи в романі. Ментальність українців.</p>	<p>Знати зміст роману, вміти коментувати його сюжет, переказувати найнапруженіші моменти. Розвивати вміння аналізувати художні особливості твору. Характеризувати образи головних героїв, психологічну мотивацію автором їхніх учинків і дій. Висловлювати власні міркування і судження про твір і зображені в ньому події. Виховання патріотичних почуттів.</p>	<p><u>Історія України</u> Події 20-х років ХХ століття на території України.</p> <p><u>Література:</u> Т. Шевченко «Холодний яр», Ю. Горліс-Горський. «Холодний Яр». Р. Коваль «Героїзм і трагедія Холодного Яру». Пісня «Повіяв вітер степовий».</p>
		<p>Марія Матіос. «Солодка Даруся». Творча біографія письменниці. Роман «Солодка Даруся» – оригінальне явище в мистецькому житті. Втілення кращих людських рис в</p>	<p>Знати життєвий і творчий шлях письменниці. Знати зміст драми. Уміти аналізувати її в контексті історичних реалій. Розуміти нерозривний зв'язок життя людини з суспільними подіями. Вміти коментувати сюжет твору, переказувати найнапруженіші моменти. Характеризувати образи</p>	<p><u>Малярство:</u> М. Бідняк. «Карпати. Вид на Ворохту», «Карпати. Ріка Прут в Яремчі».</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>образах Михайла, Матронки, Дарусі, Цвичка.</p> <p>Новаторство жанру: роман-драма.</p> <p>Майстерність поєднання літературної й діалектної оповіді.</p> <p>Елементи кінематографічності й драматургійності.</p> <p>Стефанівський лаконізм, лексичне багатство.</p> <p>Закодоване бачення світу.</p> <p>Вражаюча, приголомшлива розповідь про безпощадні жорна історії, добро і зло.</p> <p>Соціальне звучання роману.</p> <p>Теорія літератури: роман-драма</p>	<p>головних героїв, психологічну мотивацію автором їхніх учинків і дій.</p> <p>Спонукає до роздумів над проблемою добра і зла.</p> <p>Розвиток уміння бути толерантними, давати адекватну оцінку людським вчинкам.</p> <p>Формування морально-етичних рис: справедливості, доброзичливості, толерантності, людяності.</p>	
	1	<p>Любов Голота. «Епізодична пам'ять».</p> <p>Майстерність зображення внутрішнього стану і переживань героїні, її осмислення моментів пам'яті, які стають призмою, через</p>	<p>Знати творчу біографію письменниці. Знати зміст твору, уміти переказувати його. Розвивати навички аналізу тексту, визначення основних проблем.</p> <p>Розуміти особливості побудови сюжету.</p> <p>Шліфувати вміння пояснювати художні засоби (відшукувати реалістичне й умовне зображення,</p>	<p>Спорідненість роману з поетикою українського народного епосу.</p> <p><u>Малярство:</u> В. Касіян. «Моя мама»; Б. Єрсьомін. «Мамин рушник».</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>яку вона очима роду свого, очима своїх батьків оцінює власний вибір і думки. Тонке змалювання психологічного стану повернення до себе самої, совісті свого народу. Відсутність традиційної літературної характеристики героїні. Дослідження пам'яті крові, роду, набутої поколіннями мудрості життя. Особливості побудови сюжету: мозаїчність спогадів про предмети, людей, події. Основні мотиви роману. Образи-речі пам'яті. Спроба вирішити філософське питання людської волі та свободи пам'яті.</p> <p>Теорія літератури: предмет-образ</p>	<p>елементи фольклору, поетичні прийоми в епічному описі). Виділити епізоди й художні деталі, які стосуються пам'яті роду. Висловити власне ставлення до проблеми збереження родових коренів, безпеки їх втрати.</p> <p>Усвідомлення важливості збереження родових, родинних зв'язків, духовного оперття на вселюдські гуманістичні цінності.</p>	
		<p>Василь Земляк. «Лебедина зграя»,</p>	<p>Мати уявлення про митця.</p>	

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>«Зелені млини». Зображення яскравої картини багатогранного складного життя українського села першої половини ХХ століття у діалогії «Лебедина зграя» та «Зелені млини». Жанрова своєрідність (химерний роман). Колоритність національних характерів. Філософське осмислення в творі долі народу та його безсмертя. Особливість композиції, міфологічна основа творів. Особливості стилю В. Земляка. Персоніфікований, алегоричний пейзаж. Образи-символи. Засоби гротеску, сміху, іронії. Оригінальність авторської оповіді, роль у ній ліричних відступів.</p> <p>Теорія літератури: поняття про</p>	<p>Вміти визначати тему, основні сюжетні лінії, порушені проблеми. Характеризувати образи-персонажі, символічні образи, особливості пейзажу, використання фольклорної поетики, авторської оповіді, роль у ній ліричних відступів. Учитися розуміти прихований зміст твору. Шліфувати вміння висловлювати власні судження з приводу незвичайної поетики романів, образів-символів тощо.</p> <p>Розвиток мислення, уміння бачити й коментувати прихований зміст символів, знаків, подій. Розвиток творчої уяви, фантазії.</p>	<p><u>Література:</u> Твори Г. Маркеса, Ж. Амаду, О. Ільченка, Є. Гуцала, В. Дрозда, П. Загребельного та ін.</p> <p><u>Малярство:</u> Пітер Брейгель. «Вавилонська вежа». М. Грюнвальд. «Ізенгеймський алтар», «Розп'яття». Рубенс. «Наслідки війни». П. Брейгель Старший. «Сліпці», «Тріумф смерті». І. Босх. «Корабель дурнів», «Несення хреста».</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		химерний роман, роман-диалогія, образ-символ (поглиблено)		Т. Яблонська. «Хліб», «Життя продовжується». Т. Шевченко. «Солдат і смерть».
		<p>Валерій Шевчук. «Три листки за вікном». Життя і творчість митця. Особливості його світобачення, громадянська позиція. Зв'язок із давньою українською літературою. Композиція історичного триптиху «Три листки за вікном». Історична основа твору. Символіка числа три. Психологія і риси суспільної поведінки людини трьох епох – XVII, XVIII, XIX ст. на Україні. Оригінальне дослідження історії зростання у боротьбі, помислах, муках і перемогах національної духовності – від</p>	<p>Знати основні відомості про письменника. Повторити відомості про епоху бароко і його культуру. Вдумливо і уважно прочитати твір. Уміти збагнути характер мислення середньовічної людини, в свідомості якої моральні й понятійні категорії, час, простір, ідея були матеріалізованими. Визначити основні сюжетні лінії, пов'язані з різними долями людей. Виділити притчові мотиви, пояснювати їхню бароковість. Характеризувати образи, коментувати притчовий підтекст епізодів. Удосконалювати навички розшифрування символів, алегоричних образів. Проблеми добра і зла. Утвердження ідей добротворення, краси, любові, віри в людину, в її неповторність.</p>	<p><u>Література:</u> Екзистенційна проза А. Камю, Ж.П. Сартра.</p> <p>Епоха Бароко і його культура</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки
		<p>періоду чистого бароко через середньовіччя і до періоду пізнього романтизму. Символізм, притчевість, сплетіння реального і фантастичного, філософських ідей. Проблеми добра і зла.</p> <p>Повість «Ілля Турчиновський». Мотив мандрів. Прагнення героя пізнати себе і світ. Роздвоєння особистості. «Петро утеклий». Пошук істини, сенсу буття людини у світі. «Ліс людей». Морально-психологічна сутність людини-пристосуванця. Випробування героя добром і злом.</p> <p><i>Теорія літератури:</i> роман-триптих</p>		
	1	<p>Степан Пушик. «Страж-гора», «Галицька брама». Коротко про письменника.</p>	<p>Уміти схарактеризувати життя і творчість С. Пушика. Мати уявлення про романний доробок митця. Вміти проаналізувати епічний</p>	<p><u>Малярство:</u> О. Новаківський. «Гірський пейзаж», «Гора Грегіт»; М. Бідняк.</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>Спізнений «шістдесятник». Автор романів, повістей, оповідань, нарисів, есе, літературознавчих розвідок з міфології, фольклористики, історії, краєзнавства. Занурення в історичну тематику (переклад, реконструкція та розшифрування багатьох «темних місць» «Слова о полку Ігоревім»). «Страж-гора» – «роман із народних уст». Наявність рис роману-хроніки, роману історичного і психологічного. Епічний характер твору, переконливість розповіді, багатий фольклорний матеріал. Образ оповідачки – талановитої людини. «Галицька брама» – роман</p>	<p>твір, виділяти провідні ідеї, образи, розкривати їх, спираючись на текст. Визначати основний пафос творів. Самостійно і вдумливо прочитати тексти, відшуковуючи і пояснюючи в них роль фольклорного матеріалу, різних епох, органічне злиття народної творчості з власним світобаченням автора, фразеологічне багатство, роль символів, кольорової гама, асоціацій.</p> <p>Розвиток духовних якостей творчих здібностей, уяви, фантазії.</p>	<p>«Завжди з Тобою. Східниця (Карпати)», «Карпати. Околиця Яремчі»; В. Касіян. «Гуцул».</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>про історичну пам'ять українського народу. «Збірний образ часу, руху», мозаїчність сюжету, зміна тональностей, перехрещування кількох часових і просторових площин.</p> <p>Духовне, філософське, інтелектуальне начала. Прагнення осягнути дійсність в єдності минулого, сучасного і майбутнього. Пошук проблем, ідей загальнолюдського, глобального значення.</p> <p>Теорія літератури: «роман із народних уст», роман-хроніка, історичний, психологічний роман.</p>		
	1	<p>Галина Пагутяк «Слуга з Добромиля». Своєрідний екскурс у минуле,</p>	<p>Мати уявлення про творче життя Г. Пагутяк. Розуміти особливості її світобачення. Уміти визначати жанр, аналізувати образи твору,</p>	<p><u>Пісні:</u> Пісня «Вона» (слова і музика К. Москальця) у виконанні гурту «Плач Єремії».</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>дзеркало нашої духовності, культури та ментальності. Майстерне поєднання історії, містики і патріотизму. Потяг до всього незвичайного і реального. Створення особливої художньої дійсності. Витончена, прихована гра уяви, фантазії зі звичними, буденними епізодами. Проблеми добра і зла. Відновлення уваги до малих, зігнорованих офіційними центрами часопросторів. Застереження від духовної деградації.</p> <p>Теорія літератури: історичний роман, магічний реалізм, готичний роман.</p>	<p>художнє відображення минулого, містичне в творі. Вміти розрізняти і пояснювати прихований зміст, підтекст, узагальнюючі ідеї у творі. Висловлювати власні судження з приводу порушених проблем.</p> <p>Осмилення нашого буття, історії, спроба пізнати себе. Виховання благородства, доброти, чуйності.</p>	<p>Фото замку Гербурдтів у ДОБРОМИЛІ, Василянського монастиря.</p> <p><u>Малярство:</u> В. Франчук. «Повне затемнення».</p> <p><u>Література:</u> Д. Білий. «Басаврюк ХХ ст.»</p>
	1	<p>Олесь Ульяненко. «Сталінка». (Мала Шевченківська</p>	<p>Знати творчість письменника. Шліфувати вміння аналізувати епічні твори на прикладі «Сталінки»,</p>	<p><u>Література:</u> М. Булгаков. «Майстер і Маргарита»</p>

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		<p>премія) Один із перших культових романів нової української літератури, резонансний у суспільстві. Твір про забутих людей, про забуті слова, про забуту мову. Відчуття відповідальності за всіх упосліджених, чужих у власній країні. Жорстокий обрахунок з минулим, зі сталінщиною, з імперством взагалі. Проблеми добра і зла. Образи твору. Символічність назви. Жорстока манера письма. Мова твору. Ознаки барокового стилю. Художні деталі.</p> <p><i>Теорія літератури:</i> культовий роман</p>	<p>акцентуючи увагу на стилі оповіді, поєднанні різних стильових тенденцій, використанні художніх засобів творення образу тощо.</p> <p>Вміти розрізняти і пояснювати прихований зміст, підтекст, узагальнюючі ідеї в творі. Висловлювати власні судження з приводу порушених проблем, зокрема тих, що стосуються духовності, протистоянь добра і зла в житті та в душі людини. Вміти скласти власну характеристику сучасному письменнику.</p> <p>Формування сучасного погляду на світ, своє місце у ньому.</p>	<p><u>Малярство:</u> В. Лопата. Плакат «Боже великий, єдиний, нам Україну храни».</p>
		<p>Урок – підсумок. Бесіда про твори, вивчені упродовж навчального року.</p>	<p>Знати твори лауреатів Шевченківської премії – гордість України.</p> <p>Уміти дискутувати щодо золотого фонду української літератури й висловлювати</p>	

Дата проведення уроку	К-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Додатки: Мистецький контекст. Міжпредметні зв'язки.
		Узагальнена візія світу у творчості лауреатів Шевченківської премії. Художні особливості, новаторство.	власні міркування про вивчені твори. Усвідомити специфіку змісту і форми зразків українського письменства. Писати твори, есе відповідної тематики.	

Рекомендована література

1. Донець Г. П. Державні премії Української РСР імені Т. Г. Шевченка // Шевченківський словник. Том 1 / Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка Академії Наук УРСР. – К.: Головна редакція УРЕ, 1978. – С. 188.
2. Шевченківські лауреати. 1962-2001: Енциклопедичний довідник / Автор-упорядник Микола Лабінський. – К.: Криниця, 2001. – 696 с. (Додаток – 12с.).
3. Шевченківські лауреати. 1962-2007: Енциклопедичний довідник / Автор-упорядник Микола Лабінський. – 2-е видання. – К.: Криниця, 2007. – 768 с.
4. Шевченківська премія, або Національна премія України імені Тараса Шевченка // Літературознавча енциклопедія / Автор-укладач Юрій Ковалів. – Т. 2. – К.: Академія, 2007. – С. 583-584.
5. Бажан М. Твори в чотирьох томах, К. – 1984.
6. Новиченко Л. На магістралях часу. Т. 1, ст. 5.
7. Бажан М. Політ крізь бурю, т. 1, ст. 436.
8. Брюховецький В.С. Ліна Костенко. Нарис творчості. – К.: Дніпро, 1990. – 262 с.
9. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М.: Наука, 1980. – 139с.
10. Грушевський М. Історія України-Руси. – К.: Наук. думка, 1991. – Т.1. – 648с.; 1992. – Т.2. – 633с.
11. Іваничук Р. Яничари. – Львів: Каменяр, 1992. – 188с.
12. Ільницький М. Неповторність – це доля: Ліна Костенко. Неповторність.- К., 1980. – Прапор. – 1981. – № 3. – С. 125–130.
13. Ковалевські Т. Ю., Семененко Л. А. Експресивно – стилістичний потенціал okazіональних плюративних форм онімів: На матеріалі поетичного мовлення // Вісник Одеського державного університету (філологія: мовознавство, літературознавство). – 1999. – № 4. – С.67 – 72.
14. Кожевникова Н.А. Заметки о собственных именах в прозе Андрея Белого// Ономастика и грамматика. – М.: Наука, 1981. – С.222–259.
15. Костенко Л. Неповторність. Вірші. Поєми. – К.: Молодь, 1980. – 22с.
16. Кошарська Г. Творчість Ліни Костенко з погляду поетики експресивності. – К.: КМ Academia, 1994. – 156 с.
17. Лазоришин И.И. Об исторической основе имени былинного героя Добрыни Никитича // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія філологія. Ономастичні студії. – Ужгород, 1996. – Вип. 2. – С.26–28.
18. Майданов Г. “Откуда есть пошла Русская земля...” // Киевские новости. – 1998. – № 3, 6–10, 12–14.
19. Макарова С.Я. Значение и функции имени собственного, употреблённого во множественном числе // Лексика и словообразование русского языка: Сб. науч. тр. – Рязань, 1982. – С.56–60.

- 20.Отин Е.С. Из этимологических исследований донской гидронимии: К вопросу о первичном звене в коррелятивной паре Битюг: Битюг // Отин Е.С. Избранные работы. – Донецк: Донеччина, 1997. – С.237 – 250.
- 21.Ільницький М На спокій права не дано. Поезія Бориса Олійника.— К., 1980.— С. 83.
- 22.Олійник Б. Двадцятий вал.— К., 1964.—С. 51.
- 23.Олійник Б. Вибрані твори: В 2 т.— К., 1985.—С. 34. Далі посилання на це видання даються тексті.
- 24.Олійник Б. Істина.— К., 1976.— С. 17.
- 25.Співати своїм голосом // Олійник Б. Планета поезія.—К., 1983.—С. 181.
- 26.Кудрявцев М. «У згиблій час глобального без плоду...». Борис Олійник: Поезії. Поєми. – К., Дніпро. – 2005. – С. 664.
- 27.Сивокінь Г. «Урок» Бориса Олійника // Творчий світ письменника: Літературно-критичні матеріали про творчість українських радянських письменників.—К., 1982.— С. 200
- 28.Тичина П. Із щоденникових записів.— К., 1981.—С. 321.
- 29.Стус Д. Василь Стус: життя як творчість. – К.: Факт, 2005. – 368с. іл.
- 30.Стус В. Вікна в позапросторінь. – К., 1992
- 31.Стус В. Дорога болю. – К., 1990
- 32.Мельничук Г. Хрест правди. – 1000 незабутніх імен України. — К.: Школа, 2005. — С. 173—174.
- 33.Шевченківські лауреати 1962—2001: енциклопедичний довідник. — К., 2001. — С. 530—533.
- 34.<http://stus.kiev.ua/>
- 35.<http://youtube.com/>
- 36.М.Слабошпицький. Поет із пекла. (Тодось Осьмачка). – Ярославів Вал. – 2003.
- 37.Іванов Дмитро. Село в терновому вінку: Поезії. – Чернігів: Трійця, 2008 – 368 с.
- 38.Талалай Леонід. Муза з обличчям селянки / Передмова до збірки Д. Іванова «Село в терновому вінку» / Чернігів: Трійця, 2008 – 368.
- 39.Петро Скунець. Твори.
- 40.Петро Іванишин. Силует митця на тлі епохи. – Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 1999.
- 41.Українська поезія Закарпаття ХХ-го століття: Науковий збірник. – Ужгород: Ліра, 2004.
- 42.Срібна голка і нить золота: вірші та поеми / за ред. автора. – Херсон: Наддніпряночка, 2010. – 300 с.: ілюстр. – (Літературні скарби Херсонщини).
- 43.Танець вогню : поезії / худож. оформ. К. Стеценко. - Херсон: Айлант, 2005. – 88 с.

44. Пролітаючи над листопадом: поезії / худож. С. Курак; фотогр.: В. Цюзь. Херсон: Айлант, 2004. – 128 с.
45. [Вірші] // Вежі та вітрила / редкол.: В. Г. Піддубняк (голова) [та ін.]; упоряд. Т. М. Щерба. Херсон: Наддніпряночка, 2007. С. 126-140.
46. [Вірші] // Таврія поетична : альм. / ред., упоряд., бібліогр. довідки Т. М. Щерби; редкол.: М.І.Братан [та ін.]; ілюстр. А. І. Кичинського. - Херсон: Айлант, 2007. – С.71-81.
47. На відстані сльози [Звукозапис] / [вірші у авторському виконанні]; муз. П.Двірського, М. Скорика; Херсон. Торгово -промислова палата. Херсон: Скіфія, 2007. 1 електрон. опт. диск (CDROM).
48. [Вірші] // Гойдалки над степом: херсонські письменники дітям. / за ред. Н.Звягінцевої, А.Бардашавської, В.Загороднюка, М.Братана [та ін.]. Херсон: Наддніпряночка, 2009.- С.147-149.
49. В гості до мами: вірші, поема: для серед. та ст. шк. віку / худож. Ю. Бойченко. К.: Веселка, 1991. 94 с.: ілюстр.
50. [Вірші] // Малючок Степовичок : антол. дит. л-ри Херсонщини / упоряд. А.Крат. Херсон: Айлант, 2004. С.28.
51. Голобородько, Я. Ю. Мистецтво слова Анатолія Кичинського // Світ таврійських письменників: імена, долі, твори: експерим. підруч. хрестоматія / Я.Ю.Голобородько. – Херсон: Персей, 2001 – С. 349-365.
52. Крат А. А. Анатолій Кичинський: «Поезія це театр одного актора» / Анатолій Крат // Новый фаворит. – 2006. № 4. - С. 20-21.
53. Левчук О. ...Навіть тиша була вражена : [про вечір зустрічі з читачами А. Кичинського в держ. музеї ім. Т. Г. Шевченка] / О. Левчук // Літ. Україна. 2006. 2 берез. (№ 8). – С.2.
54. Литвин М. Поет біля вогнища / М. Литвин // Слово просвіти. – 2006.– 9 лют.(№ 6).– С. 9.
55. Нові лауреати Шевченківської премії // Освіта України. 2006. № 20. С.
56. Піддубняк В. Над листопадом профіль золотий... / В.Піддубняк // Гривна. 2006. №22. – С. 30.
57. Щерба Т.М. Співець Таврійського краю (Анатолій Кичинський) // Цілющі острови духовності: література Таврійського краю: навч.метод. посіб. Для вчителів (розробки уроків) / Т. М. Щерба; ілюстр. Л. Васильєва. – Херсон: Айлант, 2001. – С.132-143.
58. Таврія поетична : альм. / ред., упоряд., бібліогр. довідки Т. М. Щерби; редкол.: М.І.Братан [та ін.], ілюстр. А. І. Кичинського. Херсон: Айлант, 2007. – С.70.
59. Кичинський Анатолій Іванович // Еліта Херсонської області: біограф. справ. / ред. С.М.Сухопаров. Херсон: СЛАЖ, 2009. – С.26
60. Анатолій Кичинський // Письменники Радянської України. 1917-1987: біобібліогр. довід. – К.: Рад. письменник, 1988. - С.273.

61. Висока хвиля в серце заплива...: поетичний світ Анатолія Кичинського: бібліогр. посіб.: до 50-річчя / Херсон. обл. б-ка для юнацтва, Херсон. держ. пед. Південноукр. регіональний ін-т післядипломної освіти пед. кадрів, Херсон. обл. орг. всеукр. "Просвіта", Нац. спілка письменників України; ред. Т. Ф. Ігнатова. – Херсон: Просвіта, 2000 – 41 с. (Літературне краєзнавство).
62. Кичинський Анатолій Іванович // Знаменні і пам'ятні дати Херсонщини на 2000 рік: бібліогр. покажч. / ХОУНБ ім. Олесь Гончара; уклад. Г. П. Мокрицька; ред. Л. І. Зелена. Херсон, 1999. – С. 33-42.
63. Дзюба І. У дивосвіті рідної хати // Дніпро. 1965. – № 5.
64. Ільницький М. Барви і тони поетичного слова. К., 1967.
65. Макаров А. Розмаїття тенденцій. К., 1969.
66. Антонович М. Національні мотиви в поезії Василя Голобородька // *Symbolae in honorem Volodymyri Janiw*. Мюнхен, 1983.
67. Рубан В. Київська школа // Молодь України. 1990, 2 груд.
68. Таран Л. Тиха слава, тиха влада... // СіЧ. 1992. № 2.
69. Кузьменко О. Поетична збірка Василя Голобородька // Сучасність. 2003. – № 6.
70. П'янов В. Правда серця // К., 2005. – № 1.
71. Пастух Т. Рухомий храм нечуваного віросповідання // Дзвін. – 2005. – № 4.
72. Дзюба І. М. Енциклопедія сучасної України. – Т. 6. – К., 2006., С. 45-46
73. Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття. Книга четверта. – К: «Аконіт», 2003. – С. 212-227.
74. Інтертекстуальний характер збірки Ігоря Калинця "Тринадцять алогій" // Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Дні науки 2005: Том 44. Філологічні науки. – Д., 2005. – С. 3-5.
75. Подолання смерті автора в поезії Ігоря Калинця // Вісник Луганського національного педагогічного університету імені Тараса Шевченка. – 2006. – № 15 (110). – С. 71-75.
76. Тарас Мельничук. Князь Роси // К.: Молодь, 1990.
77. Зб. «Очима серця». Ув'язнена лірика // Х.: Основа, 1993.
78. Журнал Слово і час // 2005, № 12.
79. Журнал Вітчизна // 2001, № 5, 6.
80. Журнал Київ // 2005, № 6.
81. Газ. «Літературна Україна» // 2001., № 13.
82. Матеріал з Вікіпедії.
83. Воробйов М. Іскри в слідах. – К., 1993.
84. Воробйов М. Стародавня зброя // Кур'єр Кривбасу. – 2006. – № 196.
85. Герасим'юк Василь. Поет у п вітрі. – Львів: Кальварія, 2002.
86. Голобородько Ярослав. Поезія як інтелектуальний універсам // Українська мова та

87. література. – 2007.– Ч. 2-4.
88. Дзюба І. ...І є такий поет // Герасим'юк В. Була така земля: Вибране. – К., 2003.
89. Голобородько Я. Поетична меритократія: Василь Герасим'юк, Ігор Римарук, Тарас Федюк. – К.: Факт, 2005.
90. Літературознавчий словник-довідник (За ред.. Р. Гром'яка, Ю. Коваліва, В. Теремка). – 2007.– Ч. 2-4.
91. Пахаренко В. Основи теорії літератури. – К.: Генеза, 2007.
92. Слапчук В. Навпроти течії трави. — Луцьк, 2001.
93. Слапчук В. Мовчання, адресоване мені. — Дрогобич: Відродження, 1996. — С. 304.
94. Слапчук В. Уламки імені // Вісник. — 1999. — 2 груд.
95. Слапчук В. Сліпий дощ. — К., 2003.
96. Вербич В. Весь світ у заручники взяв // Луцький замок. - 1998. - № 1. - С. 16.
97. Дванадцять запитань поетові Василю Слапчукові від Євгена Барана // Березіль. — 2000. — № 8. — С. 177.
98. Жулинський М. Що викладає поет із мозаїки болю? // Укол годинниковою стрілкою. — Луцьк: Ініціал, 1998.
99. Кодак М. Сходінками поетичної свободи // Київ. — 2002. - № 6. - С. 156-167.
100. Кріль Н. Сучасний літературний процес в Україні та його перспективи // Укр. мова і літ-ра в школі. — 2006. — № 1. - С. 26-27.
101. Логвиненко О. Багряний слід від слова, посіяного на мінному полі Василем Слапчуком // Кур'єр Кривбасу. — 2002. - № 151. - С. 178-180.
102. Стус Д. Кілька думок з проблем духовного єднання поета і читача // 36. текстів «Терен». — Ч. 1. — Луцьк, 1999.
103. Яков'юк Т. Василь Слапчук: шлях до істини // Луцький замок. — 1998. — 1 січ. — С. 462.
104. Жулинський Микола: Із забуття - в безсмертя // Просвіта – К., 1990. – с. 60.
105. Історія української літератури ХІХ століття: У 2 кн. Кн. 2: Підручник / За ред. акад. М. Г. Жулинського. – К.: Либідь, 2006. – 712 с.
106. Литвинська С. Національна своєрідність драматургії Олексія Коломійця // Сучасний погляд на літературу: Зб. наук. праць. – Вип. 5. – К.: ІВЦ Держкомстату України. – 2001. – С. 107–116.
107. Литвинська С. Елементи модерної драми в творчості Олексія Коломійця // Сучасний погляд на літературу: Зб. наук. праць. – Вип. 6. – К.: ІВЦ Держкомстату України. – 2001. – С. 154–167.
108. Литвинська С. Національні та державницькі ідеї в драмах Володимира Винниченка „Між двох сил" та Олексія Коломійця „За дев'ятим порогом" // Літературознавчі студії: Зб. наук. праць. – К.: ВПЦ „Київський університет", 2001. – С. 150–158.

109. Литвинська С. Своєрідність реалізації ліро-епічного начала в драматургії Олекси Коломійця // Сучасний погляд на літературу: Зб. наук. праць. – Вип. 8. – К.: ІВЦ Держкомстату України. – 2002. – С. 107–114.
110. Литвинська С. Історія та сучасність у драматургії Івана Франка й Олекси Коломійця (особливості проблематики і поетики) // Літературознавчі студії: Зб. наук. праць. – Вип. 2. – К.: ВПЦ „Київський університет”, 2002. – С. 183–189.
111. Литвинська С. Художньо-стильові модифікації комедійного жанру в творчості Олексія Коломійця // Вісник: літературознавство, мовознавство, фольклористика. – Вип. 12-13. – К.: ВПЦ „Київський університет”, 2002. – С. 104–107.
112. Литвинська С. Олекса Коломієць – майстер комедійного жанру // Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах: Зб. наук. праць. – К.: ІВЦ Держкомстату України. – 2002. – Вип. 1. – С. 139–146.
113. Литвинська С. Ідейно-естетична концепція творчості драматурга Олексія Коломійця // Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах: Зб. наук. праць. – К.: ІВЦ Держкомстату України. – 2004. – Вип. 8. – С. 185–194.
114. Литвинська С. Зрушення морально-етичних орієнтирів особистості у п'єсі О.Коломійця „Горлиця” // Актуальні проблеми слов'язознавства: Зб. наук. праць: У 2 ч. – Ч.1.– К.: КСУ, 2004. – С. 60–69.
115. Литвинська С. Своєрідність творчої манери О.Коломійця і розвиток української драматургії 60 – 80 рр. ХХ ст. // Літературознавчі студії. – Вип. 12. – К.: ВПЦ „Київський університет”, 2005. – С. 288–292.
116. Литвинська С. Екзистенційна проблематика у творчості О. Довженка та О.Коломійця // Літературознавчі студії: Зб. наук. праць. – Вип. 13. – К.: ВПЦ „Київський університет”, 2005. – С. 183–189.
117. Литвинська С. До витоків творчості О. Коломійця: проблеми, традиції, новаторство // Гуманітарна освіта в профільних вищих навчальних закладах: проблеми і перспективи: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції 16 – 18 березня 2005 р.: В 2 т. – Т. 2. – К.: НАУ, 2005. – С. 183–184.
118. Литвинська С. Жанрові шукання Олексія Коломійця у світлі теоретичних поглядів Івана Франка // Літературознавчі студії: Зб. наук. праць. – Вип. 18. – К.: ВПЦ „Київський університет”, 2006. – С. 63–68.
119. Загребельний, Олійник "Про Олесья Гончара ", 1978
120. Григорій Коновалов "Прапороносець мужності й любові", 1968, Саратов
121. Віталій Закруткін "Плоть від плоті народу", 1977. Київ
122. Натан Рибак "Дорогами правди і миру"
123. Павло Загребельний "НЕБОВИЙ КЛЮЧ".

124. Бураков Ю.В., Кипаренко Г.М., Мовчан С.П. Всесвітня історія: новітні часи // Підручник для 11 класу серед. загальноосв. навч. закл. – Вид. 5-е. – К.: Генеза, 2006.
125. Slapchuk@ua
126. Шевченко Т.Г. Кобзар // Збірка творів. – К.: «Радянська школа», 1986.
127. Всемирный биографический энциклопедический словарь. — М., 1998. — С. 280;
128. Загребельний П. Первоміст: Роман. – К.: Веселка, 1982
129. Загребельний П. Твори: В 6 т. Т. 3. – К.: Дніпро, 1980
130. Митці України: Енциклопедичний довідник / За редакцією А. В. Кудрицького. — К., 1992. — С. 255;
131. Мистецтво України: Біографічний довідник / За редакцією А. В. Кудрицького. — К., 1997. — С.2 50;
132. Спілка кінематографістів України. — К., 1985. — С. 59;
133. УСЕ: Універсальний словник-енциклопедія. — К., 1999. — С.510;
134. Хто є хто в Україні. — К., 1997. — С.173—174;
135. Хто є хто в Україні. — К., 2000. — С. 160—161;
136. Шевченківські лауреати. 1962—2001: Енциклопедичний довідник / Автор-упорядник Микола Лабінський. — К.: Криниця, 2001. — С. 172—175.
137. Кононенко П.П. Українська література. – К.: Вища школа, 1993.
138. Семенчук І. Григорій Тютюнник. – К.: Дніпро, 1971.
139. Дубина М.І. Григорій Тютюнник і його твори. – К., 1972.
140. Тютюнник Григорій. Вир. – К.: Дніпро, 1979.
141. Сом М. З матір'ю на самоті.—К., 1990.
142. Яременко В. Крик двадцятого віку//Дніпро. —1995. — №1.
143. Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн./ За ред. В. Г.Дончика.—К., 1998.
144. Захарченко Василь. Прибутні люди: романи; повість / передм. М. Ф. Слабошпицького / Василь Захарченко. – К.: Грамота, 2007. – 656 с.
145. Москальчук В. Неопалима купина української душі (Урок-бесіда за романом “Прибутні люди” В. Захарченка) // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 1999. – №1. – С. 115-123.
146. Багрянний І. Автобіографія // Слово і час. – 1994. – №2. – С.6-8.
147. Багрянний Іван. Вірю! Хрестоматія. Навчальне видання. Упорядник Вадим Усань. Фондація імені Івана Багряного. – Детройд – Харків, 2000.
148. Багрянний І. Під знаком Скорпіона. – К., 1994
149. Енциклопедія українознавства (у 10 томах) / Головний редактор Володимир Кубійович. – Париж, Нью-Йорк: «Молоде Життя», 1954-1989.(укр.)
150. Історія української літератури ХХ століття. – К., 1994. – Кн. 2 – Ч. І.

151. Клочек Г. Романи Івана Багряного «Тигролови» і «Сад Гетсиманський». – Кіровоград, 1998. – 77 с.
152. Ковальчук О. Новітній українець у саду страждань // Дивослово. – 1997. – №7.
153. Малий словник історії України / Відповідальний редактор Валерій Смолій. – К.: Либідь, 1997.
154. Новий тлумачний словник української мови (у 4 томах) / Укладачі: Василь Яременко, Оксана Ліпушко. – К.: «Аконіт», 1999.
155. Сологуб Н. Біблійні образи в художній творчості І.Багряного // Мовознавство. – 1993. – №1. – С.43-47.
156. Таратута Тетяна. Вивчення творчості Івана Багряного в школі. Посібник для вчителя. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2000. – 80 с.
157. Шугай О. Іван Багряний, або через терни Гетсиманського саду. – К., 1996.
158. Вічна загадка любові: Літературна спадщина Григора Тютюнника. Спогади про письменника. — К., 1988.
159. Гуторов О. Незахищене серце: Характер і час Григора Тютюнника // Прапор, 1990. — № 7 — 9.
160. Шудря М. Непідкупний голос правди: Невідоме про Григора Тютюнника // Дивослово. — 1996. — № 4.
161. Аврахов Т. Екзистенція в художньому слові Григора Тютюнника //Українська мова і література в школі. — 1992. — № 9 — 10.
162. Мороз Л. Григір Тютюнник: Літературний портрет. — К-, 1991.
163. Усе для школи: Українська література: програмні тексти, ілюстрації, пояснення, завдання, тести: 11 кл. — К., Львів, 2001.
164. Прокопенко Я. «Чорний Ворон» про тих, хто життя віддав за Україну // г. «Понад Тікичем»: Матеріали історичної конференції, 4 вересня 2010 р. – Лисянка, 2010. – ст.1.
165. Бобир Антін. «І повіє вогонь новий з Холодного Яру» // г. «Україна козацька», №13-14, липень 2010 р. – Київ, 2010 р. – ст.18.
166. Основи теорії літератури. – К.: Генеза, 2007. – ст.71-72.
167. Шкляр Василь. Чорний Ворон. – К.: «Ярославів Вал», 2009.
168. Гром'як Р. Літературний словник–довідник. – К.: ВЦ «Академія», 1997.
169. Матіос М. Фуршет від Марії Матіос. — Л., 2002.
170. Матіос М. Солодка Даруся. — Л., 2005.
171. Бойченко О. Хвала рукам, що пахнуть яйцями (про «Фуршет» Марії Матіос) // Книжник-геvіев. — 2003. — № 7. — С. 7.
172. Клочко Д. Пані Марія, отут і вже // Книжник-геvіев. — 2002. - № 9 (42). - С.4
173. Марія Матіос: «Я не Стефанік у спідниці, я — Марія Матіос у спідниці» // Книжник-геvіев. — 2003. — № 7.

174. Родик К. Історія без токсикозу // Книжник-ревієв. — 2005. — №8-9 (113-114).
175. Слапчук В. Секс без оргазму // Книжник-ревієв. — 2002. - № 9 (42). - С. 4.
176. Сущенко Н. Про феномен прози Марії Матіос // Літ. Україна. — 2002. — 31 січ. — С. 3.
177. Велика радянська енциклопедія.
178. Земляк В.С. Лебедина згря: Роман. — /Передм. М.Слабошпицького. — К.: Махаон-Україна, 2005.
179. Земляк Василь. Лебедина згря: Романи, оповідання/ Вступ. слово О.О.Сизоненка. — К.: Махаон-Україна, 2005.
180. Коваль А.П. Спочатку було слово: Крилаті вислови біблійного походження в українській мові. — К.: Либідь, 2001.
181. Павлишин М. Мітологічне, релігійне та філософське у прозі Валерія Шевчука // Канон та іконостас.— Київ: Час, 1997.— С. 143–144.
182. Кравченко А.Є. Художня умовність в українській радянській прозі.— Київ: Наукова думка, 1988.— 128 с.
183. Див.: Кравченко А.Є. Художня умовність в українській радянській прозі.— Київ: Наукова думка, 1988.— С.10.
184. Див.: Ільницький М.М. Людина в історії: Сучасний український історичний роман.— Київ: Дніпро, 1989.— С.246.
185. Див.: Берегуляк А. Магічний реалізм та літературний міф – зцілення та панацея у постколоніальному контексті? / Пер. з англ. М.Прокопович // Сучасність.— 1993.—№ 3.— С.67–75.
186. Див.: Мороз Л.Сто рівноцінних правд. Парадокси драматургії В.Винниченка.— Київ: Ін-т л-ри ім. Т.Г.Шевченка НАН України, 1994.— С.145.
187. Див.: Гарнашинська Л. Свобода вибору – єдина форма самореалізації в абсурдному світі // Сучасність.— 1995.— № 3.— С. 117–127.
188. Див.: Корогодський Р. Біля вічної ріки, або в пошуках внутрішньої людини // Дзвін.— 1996.— № 3.— С.135–154.
189. Стус В. Листи до сина. — Івано-Франківськ: Лілея – НВ, 2001.
190. Страж-гора: Роман / Передм. Л.Новиченка. — К.: Дніпро, 1988.
191. Галицька брама: Роман – Ужгород: Карпати, 1989.
192. Галич: Поезії – Київ: Молодь, 1990.
193. Яворове листя. Твори письменників Ів. Франківщини. Книга перша: Поезії. — Коломия, 1996.
194. Літературознавчий словник-довідник. / Роман Громяк, Юрій Ковалів. — К.:Академія,1997. — с.607.
195. В.Пахаренко. Основи теорії літератури. — К.: Генеза, 2007, с.71
196. Р.Харчук. «Я – то є ми...» / Культура і життя. — 2010.- №9. — с.14.

197. О. Андріяшик. «Країна охоплена чумою» / Літ. Україна. – 2010. – №22, с.3.
198. Я. Голобородько. Перебувати над реальністю / Укр. мова та література. – 2009. – №44. – с.3-5.
199. Т. Тебешевська-Качак. Художні особливості прози Галини Пагутяк. / Слово і час. – 2006. – №9. – с.51-58.
200. Галина Пагутяк: «Ненавиджу описувати те, що бачу, звичайними очима...» / Поступ. – 2007. – №13.
201. <http://litakcent.com/2010/05/26/ochikujuchy-na-vorona/>.
202. <http://litakcent.com/2008/05/19/ya-z-tyh-lyudey...>
203. Віктор Неборак. Слуга з Добромиля. Спроба переказу. <http://litakcent.com/2010/09/02>.
204. Д. Гамаш. Інтерв'ю з Г. Пагутяк / «Газета по-українськи». – 2010. – 17.10.
205. О. Чаус. «Робота для жінок». – 2008. – 06.03.
206. Г. Пагутяк. Автобіографія.
207. Пагутяк Г. Захід сонця в Урожі // Приватна колекція: Вибрана українська проза та есеїстика кінця ХХ століття. – Л.; 2002.
208. Пагутяк Г. Кіт з потонулого будинку // Кур'єр Кривбасу. – 2002. – № 148.
209. Мельник Н. Проникнення в іншу реальність (Українська магічна новела наприкінці ХХ ст.) // Слово і час. – 1998. – № 11.
210. Мовчан Р. Чи легко потрапити в сад? // Дзвін. – 1990. – № 11.
211. Ульяненко О. Хрест на Сатурні // Кур'єр Крив басу. – 2004. - №176, 177с.
212. Ульяненко О. Сталіна: Роман – Львів: Кальварія, 2000

**Календарне планування до програми курсу за вибором
«Письменники-лауреати Шевченківської премії – золотий фонд
української літератури» (11 клас)**

35 год. (1 год. на тиждень): 1 год. – вступ, 31 год. – текстуальне вивчення творів, 1 год. – підсумок, 2 год. – тематичне оцінювання

№ п/п	Дата	Зміст	Кількість годин	Примітки
1		ВСТУП (1 год) Національна премія України імені Тараса Шевченка – найвища відзнака за твори літератури та мистецтва в незалежній Україні. З історії заснування премії.	1	
2		ПОЕЗІЯ (14 год) Микола Бажан. «Політ крізь бурю». Найголовніше про митця. «Політ крізь бурю» – ліро-епічна поема. Напруга думки. Драматизм поеми. Теорія літератури: ліро-епічна поема.	1	
3		Ліна Костенко. «Неповторність». Короткий огляд творчості. Громадянська одухотвореність, глибокий ліризм, висока художня культура, багата образність, глибинність думок у поезіях збірки.	1	
4		Борис Олійник. «Сива ластівка», «У дзеркалі слова», «Дума про місто». Мотив синівської вірності. Багатство жанрового арсеналу. Непохитність у найголовнішому – в праві на правду. Теорія літератури: поглиблення поняття про ліричні жанри (пісня).	1	
5		Василь Стус. «Дорога болю». Етапи творчості: дотюремний, тюремний, прощальний. Тернистий шлях книги «Дорога болю» до читача. Тематика творів. Схожість долі В. Стуса з Шевченковою.	1	
6		Михайло Слабошпицький. «Поет із некла». Введення творчого доробку Т. Осьмачки в духовне і суспільне життя українського народу. Національне і загальнолюдське значення його творчості. Теорія літератури: біографічний роман (повторення).	1	
		Дмитро Іванов. «Село в тернову»		

7		<i>вінку».</i>	1	
№ п/п	Дата	Зміст	Кількість годин	Примітки
		Майстер балади. «Перший і, можливо, останній справжній поет села». Мотиви поетичних творів. Реалії сільського буття, конкретність і правдивість його відтворення. <i>Теорія літератури:</i> балада (повторення).		
8		Петро Скунець. «Спитай себе». Нові грані таланту. Відображення динамічних рухів у суспільстві («Перепочинок у перезміну»), переосмислення минулого, критика денаціоналізації («Два експромти зі свята рідної мови»), роздуми поета про сенс життя («Щастя»).	1	
9		Анатолій Кичинський. «Пролітаючи над листопадом», «Танець вогню». Уміння словом долати межі, що відокремлюють людину від землі, трави, дерев, іншої людини, здатність розчинитися в природі, проникнути скрізь, відчути справжню сутність речей і себе самого. Майстерність у творенні образів, відтворення настрою і почуття.	1	
10		Василь Голобородько. «Ікар на метеликових крилах», «Калина об Різді». «Ікар на метеликових крилах» – занурення в образний світ народних вірувань, народної філософії та моралі. «Калина об Різді». Пошук відповіді на пекучі проблеми сьогодення («Чому ми такі стали сьогодні?»). Денаціоналізація українців («Самовбивці»). Дисидентська, тюремна тема («Калина об Різді») <i>Теорія літератури:</i> верлібр, алюзія.	1	
11		Ігор Калинець. «Тринадцять алогій», «Невольнича муза», «Пробуджена муза». Зачинатель українського необароко. Самобутність творчості, висока мистецька неповторність, вишуканість поетичного слова, новаторство, оригінальність стилю.	1	

«Тринадцять алогій» – утвердження				
№ п/п	Дата	Зміст	Кількість годин	Примітки
		любові як єдиного шляху пізнання Всесвіту та свого місця в ньому. «Невольнича муза», «Пробуджена муза» – поезії, створені під час заслання. Естетика бароко. <i>Теорія літератури:</i> бароко, необароко, символ (повторення).		
12		Тарас Мельничук. «Князь роси». Багатогранність діяльності, «некнязівська доля». Символічність назви збірки. Майстерність у відтворенні настрою і почуття. Образ роси.	1	
13		Микола Воробйов. «Слуга півоній». Феномен поезії М. Воробйова та її місце в світовій літературі. Національні корені творчості, зокрема шевченківські. Асоціативно-образне, метафоричне письмо. Відкриття присутності Бога. Філософічність поезії. <i>Теорія літератури:</i> сюрреалізм, герметична поезія, поезія-медитація.	1	
14		Василь Герасим'юк. «Поет у повітрі». Заглибленість у гуцульську мітопоетику. Динамізм основного сюжету книги-сонати. «Аристократ метафори». Майстерність символотворення. Переплення язичницького світогляду з християнським. Філософічні роздуми про повноцінне буття людини, її духовне наповнення. <i>Теорія літератури:</i> книга-соната.	1	
15		Василь Слапчук. «Навпроти течії трави». Правда про війну в Афганістані. Джелалабадська бригада смертників. Стан ліричного героя під час війни. Розуміння своєї чужинності на афганській землі, своєї гріховності, неспокутності вини перед цим народом. Усвідомлення свого місця на землі, відповідальності за майбутнє.	1	
16		Тематичне оцінювання	1	
		Публіцистика (1 год)	1	

17		Микола Жулинський. «Із забуття – в безсмертя».		
№ п/п	Дата	Зміст	Кількість годин	Примітки
		Перша спроба повернути історії тих, чії імена були заборонені й викрадені з літератури. Відтворення (на прикладах життя і смерті) історичної правди, долі всього українського народу, Теорія літератури: художній життєпис.		
18		Драматургія (1 год) Олексій Коломієць. «Голубі олені», «Кравцов». Художнє осмислення автором проблеми краси вірності в образах Оленки і Кравцова. Майстерність діалогів та мовної характеристики персонажів. Особливості письма О. Коломійця, його місце в розвитку української драматургії. Теорія літератури: драматична діалогія.	1	
19		Проза (15 год) Олесь Гончар. «Людина і зброя». Зображення безмежної відданості українського народу Батьківщині, мужності, героїзму звичайних людей, їхнє прагнення будь-що захистити рідну землю, мирну творчу працю. Засудження війни як протиприродного явища. Прекрасне і потворне в творі. Образи твору. Теорія літератури: автобіографічний роман (повторення).	1	
20		Павло Загребельний «Первоміст». Художнє заглиблення в історію. Особливості індивідуального стилю прозаїка (документальна основа, розгалуженість композиції, поліфонічність сюжетних ліній, авторський голос в оповіді). Теорія літератури: історична правда і художній вимисел (повторення).	1	
21		Григорій Тютюнник. «Вир». Зображення реалістичної картини життя українського села напередодні та під час Другої світової війни. Поєднання реалістичних і романтичних засобів	1	

		зображення. Символічний зміст назви роману.		
№ п/п	Дата	Зміст	Кількість годин	Примітки
22		<p>Василь Симоненко. «Дід умер», «Вино з троянд», «Кукурікали півні на рушниках», «Весілля Опанаса Крокви».</p> <p>«Дід умер» – велика любов малого хлоп’яти до старечої мудрості, страх втрати.</p> <p>«Вино з троянд» – зав’язь кохання. Він і вона – одвічна таїна.</p> <p>«Кукурікали півні на рушниках» – уміння відстояти свою честь і гідність.</p> <p>«Весілля Опанаса Крокви» – возвеличення всесильної, жертвовної любові, духовної величі простої людини.</p>	1	
23		<p>Василь Захарченко. «Прибутні люди».</p> <p>Художнє осмислення голоду 1946-1947рр. Допомога з боку Галичини прибутним голодним людям з Центральної і Східної України. Зображення високої моралі простої людини. Образи-символи, образи-порівняння.</p> <p>Теорія літератури: трагічне, комічне (поглиблення).</p>	1	
24		<p>Іван Багряний. «Сад Гетсиманський».</p> <p>Головний конфлікт протистояння двох взаємовиключаючих сил. Проблема боротьби добра і зла в тоталітарному суспільстві. Символічний образ країни зла. Сприйняття роману як школи духовного гарту, школи усвідомлення не лише трагізму нашої долі, а й незламності духу.</p> <p>Теорія літератури: авантюрний пригодницький роман</p>	1	
25		<p>Григор Тютюнник. Твори у двох томах.</p> <p>Оповідання «Холодна м’ята», «Деревій», «Кленовий пагін», «Крайнебо», «Прослідок», «Ходи, біда, стороною».</p> <p>Особливості творчої манери письменника. Проблематика. Світоглядні позиції автора. Ідея людяності і добра.</p>	1	
26		Василь Шкляр. «Чорний Ворон».		

		Відтворення однієї із найбільш замовчуваних сторінок нашої історії – боротьби українських повстанців проти	1	
№ п/п	Дата	Зміст	Кількість годин	Примітки
		окупаційної влади у 1920-х роках. Історична правда і художній домисел. Образи роману. Ментальність українців.		
27		Марія Матіос. «Солодка Даруся». Вражаюча, приголомшлива розповідь про безпощадні жорна історії, добро і зло. Втілення кращих людських рис в образах Михайла, Матронки, Дарусі, Цвичка. Стефанівський лаконізм, лексичне багатство. Соціальне звучання роману. Теорія літератури: роман-драма.	1	
28		Любов Голота. «Епізодична пам'ять». Майстерність зображення внутрішнього стану і переживань героїні. Дослідження пам'яті крові, роду, набутої поколіннями мудрості життя. Образи-речі пам'яті. Спроба вирішити філософське питання людської волі та свободи пам'яті. Теорія літератури: предмет-образ.	1	
29		Василь Земляк. «Лебедина згряя», «Зелені млини». Зображення яскравої картини багатогранного складного життя українського села першої половини ХХ століття. Жанрова своєрідність. Філософське осмислення в творі долі народу та його безсмертя. Особливості стилю В. Земляка. Образи-символи. Засоби гротеску, сміху, іронії. Оригінальність авторської оповіді, роль у ній ліричних відступів. Теорія літератури: поняття про химерний роман, роман-диалогія, образ-символ (поглиблено).	1	
30		Валерій Шевчук. «Три листки за вікном». Особливості композиції. Психологія і риси суспільної поведінки людини трьох епох – XVII, XVIII, XIX ст. на Україні. Оригінальне дослідження історії зростання у боротьбі, помислах, муках і перемогах	1	

		національної духовності – від періоду чистого бароко через середньовіччя і до періоду пізнього романтизму. Символізм,		
№ п/п	Дата	Зміст	Кількість годин	Примітки
		притчевість, сплетіння реального і фантастичного, філософських ідей. Проблеми добра і зла. <i>Теорія літератури:</i> роман-триптих.		
31		Степан Пушик. «Страж-гора», «Галицька брама». «Страж-гора» – «роман із народних уст». Наявність рис роману-хроніки, роману історичного і психологічного. Образ оповідачки. «Галицька брама» – роман про історичну пам'ять українського народу. Духовне, філософське, інтелектуальне начала. Пошук проблем, ідей загальнолюдського, глобального значення. <i>Теорія літератури:</i> «роман із народних уст», роман-хроніка, історичний, психологічний роман.	1	
32		Галина Пагутяк «Слуга з Добромиля». Майстерне поєднання історії, містики і патріотизму. Створення особливої художньої дійсності. Витончена, прихована гра уяви, фантазії зі звичними, буденними епізодами. Проблеми добра і зла. Застереження від духовної деградації. <i>Теорія літератури:</i> історичний роман, магічний реалізм, готичний роман.	1	
33		Олесь Ульяненко. «Сталінка». Твір про забутих людей, про забуті слова, про забуту мову. Відчуття відповідальності за всіх упосліджених, чужих у власній країні. Жорстокий обрахунок з минулим, зі сталінщиною з імперством взагалі. Проблеми добра і зла. Образи твору. Символічність назви. <i>Теорія літератури:</i> культовий роман.	1	
34		Тематичне оцінювання	1	
35		Підсумковий урок	1	

Видання підготовлено до друку та віддруковано
редакційно-видавничим відділом ЧОПОПП
Зам. № 1127 Тираж 100 пр.
18003, Черкаси, вул. Бидгощська, 38/1